

Concept

Gemeente Alblasterdam

Accountantsverslag 2020

7 september 2021

Aan de gemeenteraad van de gemeente Alblasserdam
Postbus 2
2950 AA Alblasserdam

Rotterdam, 7 september 2021

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblasserdam. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblasserdam.

Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid af te geven bij de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblasserdam

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de door het college van burgemeester en wethouders onder toezicht van de gemeenteraad opgemaakte jaarrekening. De controle van de jaarrekening ontslaat het college of de raad niet van hun verantwoordelijkheden. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 18 juni 2021. Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid af te geven bij de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblasserdam.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

J. Van Koert MSc RA

Inhoudsopgave

01 Managementsamenvatting

Managementsamenvatting 2020	5
---	---

02 Belangrijkste bevindingen en observaties

Jaarrekening en jaarverslag	9
---	---

Rechtmatigheid	10
--------------------------------	----

Sisa en WNT	12
-----------------------------	----

Correcties beginbalans	13
--	----

Belangrijkste schattingen	14
---	----

Grondexploitatie	15
----------------------------------	----

Gecorrigeerde controleverschillen	16
---	----

Fraude als onderdeel van onze controle	17
--	----

03 Interne-beheersingsomgeving

Interne beheersingsomgeving	19
---	----

04 Overige aangelegenheden

Communicatie met het management	21
---	----

05 Bijlagen

Bijlage A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen	23
---	----

Bijlage B: Onzekerheden in de controle	24
--	----

Bijlage C: Tekortkomingen in de toelichtingen	25
---	----

Bijlage D: Onafhankelijkheid	26
--	----

01 Management- samenvatting

Managementsamenvatting 2020

1. Identificeren van wijzigingen binnen uw gemeente

2. Vaststelling materialiteit

3. Reikwijdte

4. Inschatting significante risico's

5. Conclusie significante risicogebieden

Kernactiviteiten

Tijdens onze interim-controle hebben wij op hoofdlijnen inzicht verkregen in de processen binnen de gemeente Alblaserdam. In overleg met uw organisatie hebben wij, mede gezien het moment van gunnen van de opdracht, geen afzonderlijke managementletter uitgebracht en ons tijdens de interim-controle beperkt tot het verkrijgen van het inzicht dat minimaal benodigd is voor het uitvoeren van de controle van de jaarrekening in overeenstemming met onze beroepsstandaarden.

Bij de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblaserdam zijn wij voornemens om een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid af te geven.

De hierbij gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 0,808 miljoen en respectievelijk € 2,424 miljoen. De rapportagetolerantie bedraagt € 25.000.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging d.d. 18 juni 2021.

Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd.

Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2020 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Onze planning beschrijft het proces van risico-inschatting, inclusief nadere informatie over de significante risico's die wij tijdens deze opdracht hebben geïdentificeerd. Onze bevindingen en conclusies met betrekking tot deze risico's zijn vermeld in deze rapportage. De significante risico's bevinden zich op de onderwerpen:

- Management override of controls.
- Waardering Voorraad onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie.
- Grondtransacties.

Wij wijzen u op onze conclusies met betrekking tot de significante controlerisico's.

We merken op dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd ten aanzien van de significante risicogebieden.

Bevindingen

- Correcties beginbalans. Tijdens de controle is gezamenlijk met de organisatie geconstateerd dat enkele bevindingen mede betrekking hebben op het voorgaande boekjaar. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de beginbalans. De belangrijkste bevindingen zien op een herclassificatie van een in 2017 afgesloten grondexploitatie (effect op boekwaarde minus voorziening per saldo 0,8 miljoen) en op het toevoegen van een garantstelling aan ROM-D van 15,6 miljoen.
- Begrotingsrechtmatigheid: Wij hebben bij de controle op de jaarrekening vastgesteld dat er sprake is van begrotingsoverschrijdingen op 4 van de 5 programma's. Deze begrotingsoverschrijdingen wegen echter niet mee in het accountantsoordeel. In het onderdeel [Begrotingsrechtmatigheid](#) gaan wij hier nader op in. Er is sprake van een overschrijding op 4 kredieten, twee van deze overschrijdingen wegen mee in het accountantsoordeel.
- Onderhoudsvoorzieningen: Wij hebben geconstateerd dat voor de voorziening baggeren geen actueel beheerplan beschikbaar is waardoor niet wordt voldaan aan de voorwaarden om een voorziening te vormen. Deze voorziening is derhalve in de definitieve versie van de jaarrekening vrijgevallen ten gunste van het resultaat. In 2021 zal de organisatie zorgen voor een nieuw beheerplan, voor nu stelt de organisatie voor om vanuit de resultaatbestemming een reserve te vormen zodat de middelen gealloceerd blijven voor toekomstige baggerwerkzaamheden.
- Grondexploitatie: De gemeente heeft twee actieve grondexploitaties. Wij hebben de waardering van deze grondexploitaties gecontroleerd. In 2020 is er sprake geweest van een grote verkoop binnen project Waterhoven. Mede als gevolg van deze verkoop is er een winst genomen van € 1,95 miljoen. Wij hebben de berekening van deze winstname gecontroleerd.
- Frauderisicoanalyse: Uw gemeente heeft geen frauderisicoanalyse, wij adviseren u om deze in 2021 voorafgaand aan onze interim-controle op te stellen.

Kernpunten

- Wij hebben vier niet-gecorrigeerd controleverschillen geïdentificeerd. Dit betreft voor een bedrag ad € 0,05 miljoen aan rechtmatigheidsfouten die geconstateerd zijn als gevolg van het [niet naleven van de Europese aanbestedingsrichtlijnen](#) door een verbonden partij. De tweede fout betreft de hierboven genoemde kredietoverschrijdingen ad € 0,1 mln. Daarnaast is een afwijking in de overlopende activa ad € 0,04 miljoen niet gecorrigeerd en is de te betalen vennootschapsbelasting ad € 0,19 miljoen niet als verplichting opgenomen in de balans. De fouten vallen binnen de tolerantie en hebben hierdoor geen invloed op de strekking van de controleverklaring.
- Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot [SiSa](#) en de [Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector](#) (WNT).
- Geen belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels als gevolg van het wijzigingen van de verslaggevingsgronlagen.

Oordeel

Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid af te geven bij de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblaserdam.

De controle 2020 van de gemeente Alblaserdam

Managementsamenvatting 2020

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblasserdam uitgevoerd. Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid af te geven bij de jaarrekening 2020 van de gemeente Alblasserdam.

Met de opdrachtbevestiging 2020, hebt u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2020. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het normenkader 2020.
- Controleprotocol WNT 2020.

Geen significante wijzingen in reikwijdte van de controle

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2020 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Alblasserdam

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente Alblasserdam, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage E bij deze rapportage.

Geen wijzigingen in de verslaggevingsgrondslagen

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn zeer belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van de gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting in de jaarrekening 2020.

Wij hebben het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

COVID-19

Het COVID 19 (Corona) virus heeft in de jaarrekening de eerste financiële gevolgen gepresenteerd over het boekjaar 2020. Hoe groot de financiële en maatschappelijke impact voor het boekjaar 2020 is geweest op de gemeente Alblasserdam en wat de verwachtingen van de gemeente zijn met betrekking tot deze impact in de komende jaren is toereikend toegelicht in de paragraaf Corona op pagina 86 van de jaarstukken 2020. Deze paragraaf is in opvolging van het advies van de commissie BADO, zoals opgenomen notitie "[Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening 2020](#)", aan de jaarstukken 2020 toegevoegd.

In het onderdeel [COVID-19](#) gaan wij nader in op deze paragraaf en de belangrijkste effecten van COVID-19 op het vermogen en resultaat van de gemeente Alblasserdam.

Verloop accountantscontrole jaarstukken 2020

De controle van de jaarrekening 2020 heeft vanwege de coronamaatregelen volledig op afstand plaatsgevonden. De controle heeft, zowel aan de kant van de organisatie als aan de kant van ons als uw accountant, meer tijd gekost.

Landelijk zien we dat het volledig op afstand opstellen en samenstellen van jaarrekening en het op afstand controleren ervan, zorgt voor langere doorlooptijden van de controle. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat natuurlijke afstemmingsmomenten op de werkvloer vervallen, waardoor het met name bij complexe dossiers langer duurt voordat de noodzakelijke, kwalitatief toerekende controle-informatie beschikbaar is.

Ook het controleproces van de jaarrekening van de gemeente Alblisserdam heeft hierdoor een langere doorlooptijd gekend dan normaal. Dit hangt samen met belangrijke controlevraagstukken zoals de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen, de waardering van de grondexploitatie, de toereikendheid van voorzieningen en de bepaling en onderbouwing van nog te betalen en nog te ontvangen bedragen. Mede doordat wij dit jaar voor het eerst (weer) de jaarrekening van uw gemeente hebben gecontroleerd, heeft dit (eenmalig) extra tijd gekost.

Daarnaast zijn kort voor de aanvang van de controlewerkzaamheden, maar wel gedurende het opstelproces van de jaarrekening 2020 twee sleutelfiguren vertrokken bij de gemeente Alblisserdam. Vlak voor de start van de jaarrekeningcontrole heeft uw concerncontroller afscheid genomen waarna op 1 juni ook de wethouder financiën is vertrokken. Deze factoren, in combinatie met een eerstejaarscontrole waardoor het controleteam ook veel historische informatie vergaard heeft tijdens het controleproces, hebben ertoe geleid dat het proces meer tijd heeft gekost dan verwacht. Ook was er sprake van relatief veel correcties, zowel correcties die door de organisatie zelf zijn gevonden en doorgevoerd tijdens het controleproces als correcties als gevolg van de accountantscontrole. Enkele van deze correcties zien toe op eerdere jaren en zijn daarom verwerkt in de cijfers uit de beginbalans.

De afstemming tussen de gemeente en het controleteam vanuit Deloitte heeft, als gevolg van de huidige COVID-19 situatie, geleid tot een andere dynamiek in de controle. Ondanks deze andere, meer digitale en interactieve wijze van werken, en de lange doorlooptijd heeft de accountantscontrole altijd op een constructieve en positieve wijze plaats kunnen vinden. Hier zijn wij de ambtelijke organisatie dankbaar voor.

Voor komend jaar zullen we met uw organisatie een nieuwe balans zoeken tussen de voordelen van op afstand werken en weer op locatie controleren bij met name de complexe dossiers en posten in de jaarrekening. Wij zullen proactief en tijdig contact houden met de ambtelijke organisatie.

Ten slotte zullen wij op korte termijn een evaluatiemoment plannen met uw organisatie om te kijken wat er goed ging en wat er beter kan en moet. Hiermee willen wij een efficiëntere controle voor het jaar 2021 bereiken.

02 Belangrijkste bevindingen en observaties

Belangrijkste bevindingen en observaties

Jaarrekening en jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat de grondslagen van de jaarrekening aanvaardbaar zijn en dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Jaarrekening en jaarverslag

De jaarstukken 2020 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2020, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- De jaarrekening 2020, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting, de balans met toelichting, de SiSa bijlage en het overzicht met taakvelden.
- De Overige gegevens.

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over o.a. het weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering en verbonden partijen) het jaarverslag. In de programmaverantwoording wordt informatie opgenomen met betrekking tot de vragen: wat hebben wij gedaan, wat hebben wij bereikt en wat heeft het gekost?

Op basis van Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Als onderdeel van deze vereisten hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat verklaringen van het bestuur in het jaarverslag en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de 'grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' op pagina 96 - 99 van de jaarrekening 2020.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Rechtmatigheid

Er is geen sprake van een begrotingsoverschrijdingen op het niveau van de programma's die mee dienen te wegen in het accountantsoordeel.

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 190, 191 en 192 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de raad, zodat zij tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad als toezichthoudend orgaan. Het begrotingscriterium is uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. U heeft deze kaders verder verfijnd en verduidelijkt in het controleprotocol rechtmatigheid wat op 26 mei 2020 is vastgesteld.

Wij hebben bij de controle op de jaarrekening vastgesteld dat er sprake is van een begrotingsoverschrijding op 4 van de 5 programma's. De totale overschrijding bedraagt € 3,9 miljoen. Uw gemeente heeft de aard van de overschrijding alsmede de reden van het niet meewegen van de overschrijding in het accountantsoordeel op een adequate wijze toegelicht op pagina 111 in de jaarstukken 2020. De onrechtmatige overschrijdingen wegen niet mee in ons oordeel bij de jaarrekening 2020.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Rechtmatigheid

Wij hebben rechtmatigheidsfouten geconstateerd als gevolg van het niet naleven van de Europese Aanbestedingsrichtlijnen en het onjuist toepassen van artikel 69 Participatiewet.

Rechtmatigheid Europese aanbestedingen

Om de rechtmatigheid van de gedane inkopen vast te stellen, wordt er jaarlijks door uw gemeente een analyse op alle inkopen verricht die op grond van hun aard en/of omvang opvallen en hierdoor een hoger risico hebben dat sprake is aanbestedingsfouten. Ten behoeve van de accountantscontrole 2020 is deze analyse eveneens uitgevoerd, waarbij er geen onrechtmatigheden zijn geconstateerd door de gemeente. Wij hebben als onderdeel van onze controle de intern uitgevoerde analyse beoordeeld en daarnaast zelfstandig aanvullende werkzaamheden verricht.

Uit onze werkzaamheden volgen geen contracten welke als onrechtmatig aangemerkt zouden moeten worden (met uitzondering van de onrechtmatige aanbesteding die doorwerkt vanuit de GR Drechtsteden zoals hieronder toegelicht). Wel constateren wij dat de dossiervorming ten aanzien van de uitgevoerde analyses niet altijd op orde is. We adviseren u om hier bij de analyses die uitgevoerd zullen worden over boekjaar 2021 aandacht voor te hebben. Daarnaast adviseren wij u om de verbijzonderde interne controle op de naleving van de Europese aanbestedingswet periodiek te verrichten in plaats van één maal per jaar "achteraf". Op deze wijze kunnen fouten of andere omissies eerder gesignaleerd worden en kan de interne beheersing sneller aangepast worden indien dit noodzakelijk geacht wordt.

Rechtmatigheid inhuur via Drechtsteden

Uw gemeente verricht ook inkopen via de gemeenschappelijke regeling. Doordat deze inkopen in mandaat worden uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling, wegen fouten en onzekerheden die geconstateerd worden tijdens de accountantscontrole van deze partij mee in het accountantsoordeel van de gemeente Alblasserdam

Ten aanzien van een inhuurcontract is een onrechtmatigheid geconstateerd van afgerond € 48.000. Deze fout weegt derhalve mee in het accountantsoordeel van de gemeente Alblasserdam over de jaarrekening 2020.

Kredietrechtmatigheid

Er is sprake van overschrijdingen op vier investeringskredieten. Op pagina 113 van de jaarstukken 2020 worden deze kredieten nader toegelicht. In twee gevallen is er sprake van een onrechtmatige overschrijding die meeweegt in het accountantsoordeel. De totale omvang van deze onrechtmatigheid bedraagt € 98.000.

De geconstateerde rechtmatigheidsfouten met een totaal ad € 0,146 miljoen, vallen binnen de tolerantie van € 0,835 miljoen en hebben hierdoor geen invloed op de strekking van de controleverklaring.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Sisa-bijlage en WNT
verantwoording

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden WNT-verantwoording 2020 geconstateerd. Wij hebben twee rechtmatigheidsfouten in de SiSa-verantwoording geconstateerd.

Sisa Bijlage

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota Verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020. Hierbij evalueren wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorde indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U heeft dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden in de specifieke uitkeringen is opgenomen in het separaat verstrekte rapport van bevindingen bij de SiSa-bijlage 2020 met datum 21 juli 2021 en kenmerk 21073C05CA/JO.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2020 niet meer bedragen dan € 201.000 per jaar.

Daarnaast dienen gemeenten de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000,-.

Wij hebben tijdens onze controle geen niet gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel die van invloed zijn op de WNT. Voor de controle van de WNT hebben wij specialisten ingezet.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Correcties beginbalans

In de jaarrekening 2020 zijn enkele beginbalanscorrecties doorgevoerd.

Correcties beginbalans

In de jaarrekening 2020 zijn enkele correcties doorgevoerd in de beginbalans. In de toelichting op de balans zijn deze correcties door uw organisatie nader toegelicht vanaf pagina 94. Hieronder gaan wij in op de drie correcties.

Grondexploitatie (voorraden) (0,779 miljoen)

In 2017 is de grondexploitatie Haven-Zuid afgesloten. De afsluiting van deze grondexploitatie was administratief niet verwerkt. Middels deze correctie in de beginbalans wordt dit alsnog verwerkt. De correctie ziet op zowel de boekwaarde per 2019 van 1,75 miljoen als op de verliesvoorziening van 0,97 miljoen waardoor dit per saldo een effect heeft van 0,78 miljoen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen (15,6 miljoen)

In 2019 heeft de gemeente Alblasserdam besloten garant te staan voor een lening van de ROM-D. Deze garantstelling dient toegelicht te worden als niet uit de balans blijvende verplichting en opgenomen te worden in de totaalstelling van de gewaarborgde geldleningen zoals opgenomen onder de totaalstelling aan de passivazijde van de balans.

Materiële vaste activa (0,06 miljoen)

Uw organisatie heeft geconstateerd dat er in de jaarrekening 2019 een investering op een onjuiste categorie is gepresenteerd, dit is op initiatief van de gemeente Alblasserdam verwerkt als beginbalanscorrectie. Wij kunnen ons vinden in deze aanpassing en de op pagina 93 van de jaarrekening opgenomen toelichting.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Belangrijkste schattingen

Wij zijn van mening dat de waardering van de betreffende voorzieningen en de daarbij gemaakte schattingen redelijk zijn en consistent zijn toegepast.

Voorzieningen: Evaluatie belangrijkste schattingen management

Uw gemeente heeft voorzieningen gevormd voor verliezen, risico's of verplichtingen die hun oorsprong vinden in het huidige boekjaar of eerdere boekjaren, maar waarvan de (verwachte) uitgaven in de toekomst liggen. Binnen de voorzieningen maakt u conform het BBV onderscheid naar voorzieningen voor 'verplichtingen, verliezen en risico's', 'egalisering van kosten (groot onderhoud)', en 'middelen van derden waarvan de besteding gevonden is'.

Met name de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en de voorzieningen ter egalisering van kosten zijn naar hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en college. Zij schatten op basis van hun kennis van de gemeente en haar omgeving in wat het effect van de te voorziene risico's, verplichtingen en kosten zal zijn in de komende jaren en wat de omvang van de voorziening moet zijn.

Wij hebben het proces beoordeeld waarmee het management de schattingen ontwikkelt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel en niet bedoeld om ons een oordeel te vormen over individuele schattingen. Wij zijn van mening dat de waardering van desbetreffende voorzieningen en de daarbij gemaakte schattingen redelijk en consistent zijn toegepast.

Onderhoudsvoorziening

In de jaarrekening 2019 van uw gemeente was een onderhoudsvoorziening gevormd om de kosten voor het baggeren te egaliseren. Eén van de voorwaarden om een dergelijke voorziening te mogen vormen op de balans is het hebben van een actuele meerjarenonderhoudsbegroting. Tijdens de controle is geconstateerd dat er geen dergelijke meerjarenonderhoudsbegroting aanwezig is waardoor deze voorziening in de jaarrekening 2020 niet meer opgenomen is. Van de organisatie begrijpen wij dat via de resultaatbestemming zal worden voorgesteld dit saldo in een nieuw in te stellen reserve te storten en in 2021 te zorgen voor een actualisatie van de meerjarenonderhoudsbegroting. Wij onderschrijven het belang van deze actualisatie.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Grondexploitatie

De waardering van de voorraad onderhanden werk, is niet onaannemelijk bevonden.

Grondexploitatie

Een balanspost met de belangrijke schattingselementen in de jaarrekening van de gemeente Alblasserdam betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). In 2020 had de gemeente Alblasserdam twee grondexploitatie.

Waterhoven

In 2020 is voor een bedrag van € 6,6 miljoen aan opbrengsten gerealiseerd. In 2020 heeft de commissie BBV de notitie Grondbeleid gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat voor winstneming de 'percentage of completion (POC) methode' moet worden toegepast. Hierbij geldt dat indien aan een aantal voorwaarden is voldaan winst moet worden genomen. Voor toepassing van de POC methode is het van belang dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat en er moet sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van het BBV heeft uw gemeente in het boekjaar 2020 € 1,95 miljoen winst genomen op de grondexploitatie Waterhoven. Wij hebben vastgesteld dat de verwerking van tussentijdse winstneming in overeenstemming met het BBV is.

SIW

Uw gemeente is recent gestart met deze bouwgrondexploitatie. De boekwaarde is in 2020 door de eerste investeringen beperkt gestegen van € 0 naar € 0,07 miljoen. Gezien de beperkte omvang van deze grondexploitatie ten aanzien van de jaarrekening 2020 hebben wij deze niet meegenomen in de scope van onze werkzaamheden. Afhankelijk van de ontwikkelingen en voortgang bij dit project, zullen wij dit project mogelijk in de toekomst diepgaander controleren.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Overige aangelegenheden

Op deze pagina hebben wij overige aangelegenheden opgenomen ten aanzien van de jaarrekening 2020.

Gecorrigeerde controleverschillen

Naar aanleiding van de accountantscontrole hebben er op diverse onderdelen correcties plaatsgevonden. Wij concluderen dat de oorzaak van deze correcties enerzijds betrekking heeft op complexere verslaggevingsvraagstukken en schattingselementen waar interpretatie en subjectiviteit nadrukkelijker bij aanwezig zijn. Deze fouten enten zich niet op het onjuist uitvoeren van het schattings- en verantwoordingsproces, maar op de wijze waarop informatie geïnterpreteerd wordt voor de financiële verwerking in de jaarrekening.

Een tweede categorie betreft correcties die ontstaan doordat na het vrijgeven van de jaarstukken voor controle aan de accountant nieuwe informatie beschikbaar komt vanuit de organisatie. Dit is mede veroorzaakt door vertragingen in het opstelproces.

In totaal zijn er ten opzichte van de concept jaarrekening 46 correcties doorgevoerd waarvan 19 door de organisatie aangedragen en 27 op basis van de accountantscontrole zijn doorgevoerd. Daarnaast zijn er diverse tekstuele aanpassingen gedaan in de jaarstukken. Wij evalueren het proces graag samen met de organisatie om tot goede afspraken te komen voor het opstel- en controleproces voor de jaarrekening 2021.

Belangrijkste bevindingen en observaties

Fraude als onderdeel van onze controle

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

Fraude als onderdeel van onze controle

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptie-wetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeenten in toenemende mate te maken krijgt met anti-corruptieregels.

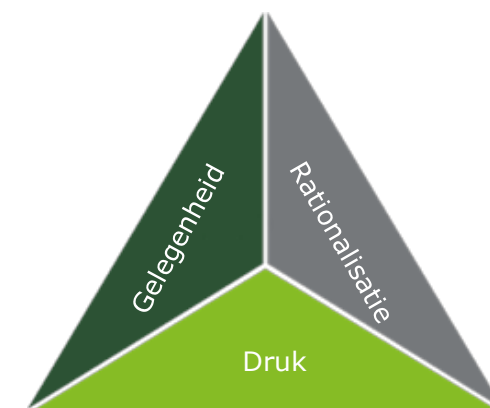
Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of overtreding van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de auditcommissie. Tijdens deze gesprekken heeft het college aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Wij hebben tijdens de controle 2020 begrepen dat de gemeente Alblasterdam in de afgelopen jaren geen frauderisicoanalyse heeft opgesteld. Wij adviseren u om in 2021 alsnog te komen tot een frauderisicoanalyse en deze te bespreken in het college en de audit commissie.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

03 Interne- beheersingsomgeving

Interne-beheersingsomgeving

Als onderdeel van onze jaarrekeningcontrole hebben wij een beperkte interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De belangrijkste bevindingen uit onze boardletter 2020

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een beperkte interim-controle uitgevoerd. We hebben in overleg geen management letter uitgebracht en rapporteren in onze management letter 2021 uitgebreider terug op onze visie ten aanzien van de interne beheersing binnen de gemeente Alblasserdam.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Wij hebben geconcludeerd dat op het niveau van de individuele bedrijfsprocessen veel processen in de basis op orde zijn. Op onderdelen missen wij echter de zichtbaarheid van de controles die uitgevoerd worden waardoor achteraf niet is vast te stellen of de geïmplementeerde beheersmaatregelen ook daadwerkelijk hebben gewerkt.

Wij adviseren u om de beheermaatregelen binnen de diverse processen te analyseren en waar nodig de controlestappen zichtbaar te maken, in ieder geval voor de processen met belangrijke schattingselementen en de processen waar een belangrijk deel van de processtappen door een verbonden partij wordt verricht waaronder de controle op de schattingselementen in de waardering van de grondexploitaties per balansdatum en de controle op memoriaalboekingen gedurende het boekjaar.

04 Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Communicatie met het management

Onze communicatie met het management

Bevestigingen van het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Geen meningsverschil met het management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de onderneming de volledige medewerking verleend, en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

05 Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen. Wij krijgen een schriftelijke bevestiging van het management waarin is vermeld dat, na overweging van al deze niet-gecorrigeerde posten, zowel individueel als in totaal, binnen de context van de jaarrekening als geheel, geen aanpassingen nodig zijn. De volgende niet-gecorrigeerde afwijkingen zijn gedurende onze controle geïdentificeerd:

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ 0,00 miljoen	€ 0,00 miljoen
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	€ 0,00 miljoen	€ 0,00 miljoen
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout:		
• Ongecorrigeerde afwijking overlopende activa	€ 0,035 miljoen	€ 0,035 miljoen
• Ongecorrigeerde afwijking overlopende passiva (te betalen VPB)	€ 0,191 miljoen	€ 0,191 miljoen
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	€ 0,226 miljoen	€ 0,226 miljoen
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten		
• Kredietrechtmatigheid	€ 0,098 miljoen	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	€ 0,048 miljoen	
• Fout geconstateerd bij verbonden partij die in mandaat van de gemeente Alblasterdam hebben ingekocht.		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 0,372 miljoen	€ 0,226 miljoen

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 en het normenkader is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bijlage B – Onzekerheden in de controle

Overzicht van onzekerheden in de controle. Wij krijgen een schriftelijke bevestiging van het management waarin is vermeld dat, na overweging van deze onzekerheid, zowel individueel als in totaal, binnen de context van de jaarrekening als geheel, geen aanpassingen nodig zijn. De volgende onzekerheden zijn gedurende onze controle geïdentificeerd:

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheden in de getrouwheidscontrole	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	N.v.t.	N.v.t.
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	N.v.t.	N.v.t.
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	N.v.t.	N.v.t.
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	N.v.t.
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	N.v.t.	N.v.t.
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	N.v.t.	N.v.t.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV en het controleprotocol inclusief normenkader 2020 van uw gemeente is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage C – Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om het bestuur in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat het bestuur deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing.	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)" en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Alblasterdam in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor een tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking hiervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen. Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt, waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controle-opdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheidsevaluatie'), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een raad van commissarissen of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze organen te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Rotatie van teamleden

Een te grote mate van vertrouwdheid kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken. Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van de leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen. Het kan dan ook vereist zijn om teamleden te vervangen. Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Alblasserdam te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam, heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

This report has been prepared solely for the use of the Audit Committee, Supervisory Board and Executive Board of gemeente Alblasterdam and should not be distributed or quoted in whole or in part without our prior written consent. No responsibility to any third party is accepted as the report has not been prepared for, and is not intended for, any other purpose. As a consequence, we do not assume any liability or duty of care to any other person to whom this report is shown or into whose hands it may come.

The matters raised in this report are those which have come to our attention as a result of our audit and are those that we believe we need to bring to your attention. They are not a comprehensive record of all the matters arising and in particular we cannot be held responsible for reporting all risks in the business or all internal control weaknesses. Any conclusion, opinion or comments expressed herein are provided within the context of our opinion on the financial statements as a whole, which will be expressed in our auditor's report. Similarly, the comments, observations and recommendations involving systems and procedures should not be read as an opinion on the internal control structure and its operation.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a UK Private Company limited by guarantee, and its network of member firms. Neither Deloitte Touche Tohmatsu nor any of its member firms has any liability for each other's acts or omissions. Each of the member firms is a separate and independent legal entity operating under the names of "Deloitte", "Deloitte & Touche", "Deloitte Touche Tohmatsu", or other related names.

© 2021 Deloitte Accountants B.V. All rights reserved.
Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited